

Шмалій Л. В.

*кандидат економічних наук, доцент кафедри маркетингу,
менеджменту та управління бізнесом
Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини
м. Умань, Україна*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-290-9-34>

ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасні інформаційні й телекомунікаційні технології стрімко стають одним із найбільш прибуткових та швидко зростаючих секторів економіки. За оцінками аналітиків, частка зазначеного сектору економіки, скажімо, у внутрішньому валовому продукті країн, що входять до складу Європейського союзу, уже досягла 5,0 %. Компанії, які працюють у цьому сегменті ринку, створюють нові продукти та забезпечують надання нових видів послуг, створюють нові робочі місця та сприяють формуванню конкурентного середовища.

Україна утвердила себе повноправним суб'єктом міжнародного співробітництва в галузі зв'язку та сфері розвитку інформаційних технологій. Сьогодні наша держава представлена в таких впливових міжнародних організаціях, як Міжнародний союз електрозв'язку, Європейська конференція Адміністрацій зв'язку, Європейський інститут телекомунікаційних стандартів, Регіональна співдружність у галузі зв'язку. Підписано Меморандум взаєморозуміння між Генеральним директором з інформаційного суспільства Європейської комісії і Державним комітетом зв'язку та інформатизації України щодо розвитку інформаційного суспільства.

Це дозволяє нашій країні брати активну участь у підготовці та реалізації міжнародних проектів, створює умови для входження до глобальних інформаційних систем, сприяє доступу фізичних і юридичних осіб до світових інформаційних ресурсів, а також є передумовою для культурного обміну між народами з використанням новітніх інформаційних технологій. Україна впевнено крокує до побудови інформаційного суспільства.

Однак, реалізація докорінних перетворень у політичному, соціальному і духовному житті суспільства нерозривно пов'язана із системою управління. Тому вдосконалення формування ефективної системи інформаційно-комунікаційного забезпечення економічної безпеки підприємств системи – нагальна потреба сьогодення. Одним із напрямків такого вдосконалення є широке впровадження інформаційних систем.

Окремі аспекти теоретичних та практичних положень щодо проблем формування ефективної системи інформаційно-комунікаційного забезпечення економічної безпеки підприємств знаходимо в публікаціях таких відомих вчених, як І. Ансоф, Н. Ботвіна, О. Гривківська, І. Зеліско, Г. Козаченко, Л. Лазаренко, С. Легомінова, Д. Никифорчук, В. Пономарьов, П. Стецюк, І. Троц, Л. Шваб, Л. Юрович та інші.

Як у внутрішньому, так і в зовнішньому середовищах процеси посилення інформаційно-комунікаційної взаємодії, виникнення нових інформаційно-комунікаційних технологій, продуктів та послуг підвищують їх роль у роботі менеджменту підприємства. Відомо, що ділова інформація поширюється на підприємстві, як по горизонталі, так і по вертикалі. Тільки 20–25 % інформації, які виходять від вищого менеджменту підприємства, доходять до працівників і правильно приймаються ними. Дослідження також підтверджують, що до вищого менеджменту підприємства доходить не більше 10 % даних, спрямованих ними від рядових працівників [1, с. 176].

У контексті автоматизованої обробки інформації та інформаційних систем термін "інформація" має виключно важливе значення, і від правильної його інтерпретації значною мірою залежить ефективність людино-машинних систем. У загальному розумінні інформація (від лат. *informatio* – роз'яснення) – це незвичайний ресурс, споживання якого не зменшує його кількості та якості. Через те, що вартість виробництва разом з витратами на збирання, зберігання, пошук і обробку інформації значна, величезну перевагу має колективне використання інформації. Отже, однією з головних цілей розробки інформаційних систем є полегшення колективного використання інформації.

Основний зміст і напрям формування ефективної системи інформаційно-комунікаційного забезпечення економічної безпеки підприємства визначають керівники та менеджмент підприємства, вони ж очолюють створену групу з їх розробки. До складу групи розробників

можуть входити провідні спеціалісти та керівники структурних підрозділів підприємства [2, с. 503].

Процес управління є насамперед інформаційним процесом. На першому його етапі здійснюють збирання й накопичення інформації про стан об'єкта управління та зовнішнє середовище, на другому – її перероблення для прийняття управлінських рішень. При цьому використовуються задані критерії цілі. Сукупність логічних й обчислювальних дій для вироблення потрібних рішень називають алгоритмом управління. Третій етап процесу управління передбачає видачу й доведення до керованого об'єкта розпоряджень (команд). Кожний об'єкт управління не може функціонувати без пов'язаної з ним економічної ІС, яка за своїм складом нагадує підприємство, що переробляє дані та виробляє вихідну інформацію. Як і в будь-якому виробничому процесі, в ІС присутня технологія перетворення вхідних даних на результатну інформацію.

Саме такий підхід до формування ефективної системи інформаційно-комунікаційного забезпечення економічної безпеки підприємств сприяє обґрунтованості прийняття управлінських рішень та забезпечує високий рівень захищеності економічних інтересів.

Література:

1. Орлик О. В. Економічна безпека підприємства: властивості, стратегія та методи забезпечення. *Економічна безпека в умовах глобалізації світової економіки*. 2014. Дніпропетровськ : Науковий журнал „Економіка і фінанси” С. 176–183.

2. Ілляшенко О. В. Механізми системи економічної безпеки підприємства. Харків : Мачулін, 2016. 503 с.